

CAPÍTOL 7

En Pere Saputo explica
les seves aventures
per Espanya

Brauli Foz:

- Per fi!

En Pere Saputo tornava a casa seva per a descansar.

Encara li va durar poc el descans...

Els seus veïns i veïnes volien conèixer les seves aventures per Espanya i estaven tot el dia preguntant-li.

Un dia, en Pere va reunir a tothom a la plaça.

Quan tots els seus veïns i veïnes estaven units, en Pere va dir:

Pere Saputo:

- Estimats veïns i veïnes d' Almudèvar.

Us he ajuntat per a explicar-vos el meu viatge per Espanya.

Ja us aviso que és impossible que us expliqui tot.

He vist moltes coses

i necessitaria un mes per a explicar-vos-les totes.

Ara us vaig a explicar les més importants.

Altres coses us les explicaré a unes poques persones.

Després les podreu explicar a qui vulgueu.

I hi ha altres coses que mai us les explicaré.

Són coses privades i que no puc dir a ningú

perquè no m' han donat permís

i perquè la **gent és molt mal pensada.**

Aquesta expressió significa que hi ha persones que pensen que els actes d' altres persones tenen mala intenció.

La gent escoltava a en Pere amb molta atenció.

Pere Saputo:

- Tots els llocs en els quals he estat són diferents.
Però en tots aquells llocs hi ha alguna cosa que es repeteix:
persones llestes i persones ximples.
Llestos i ximples hi ha a tot arreu!

Us asseguro que hi ha més persones ximples que llestes.
Hi ha moltes persones innocents,
com els nens petits,
que creuen que **el cel és com una ceba.**

Enracordeu-vos d' això que us dic!
La gent que es riu d' Almudèvar
i diu que som les persones més ximples del món,
haurien de callar-se.
Perquè hi ha gent molt més ximple en altres pobles.

És veritat que us van enganyar al Pla de la Violada.
Us va creure que hi havia tresors amagats a la terra
i us va posar a fer forats com ximples.
Però això li passa a molta gent.
Fins i tot a els que creuen que són molt llestos.
I tots troben el mateix:
terra humida i suor al front.
Però cap tresor.

Aquesta expressió s' utilitza quan algú vol explicar alguna cosa utilitzant exemples. Aquesta expressió la usaven els antics científics que estudiaven l' univers. Amb ella explicaven com eren els planetes, comparant-los amb les capes d' una ceba.

Aquesta frase vol dir que la gent que creu que hi ha tresors a sota del terra, no els trobaran. Es cansaran excavant i suaran.

Ningú d' Almudèvar va venir a veure 'm saltar les Ribes d' Alcolea.
Perquè em coneixeu i sabíeu que no anava a saltar.
Vosaltres sabíeu que estava mentint.
Això demostra que sou més llestos
que les persones que em van venir a veure.

Hi havia moltes persones a Alcolea!
I algunes d' aquelles persones es creien molt llestes.
Hi havia doctors de la Universitat d' Osca,
col·legials de Santiago i Sant Vicenç,
capellans, cavallers i dames importants.
Allà estaven **les cinc pes de la cobla.**

La gent d' Almudèvar es reia del que deia en Pere.

Gent d' Almudèvar:

- I de quins pobles venien aquelles persones tan llestes?

Pere Saputo:

- Hi havia gent de tots els llocs:

**Barbastre, Osca, Fraga,
Montsó, Binèfar, Tamarit,
Graus, Benavarri, Fons,
Estadella, Sarinyena, Aierbe,
Loarre i Bolea.**

Estava tota **La Llitera, el Somontà**
i el **Sobrarb!**

Un **col·legial** és una persona que estudia en un col·legi major. Un col·legi major és una residència per a estudiants universitaris.

Aquesta expressió significa que a Alcolea estaven persones importants a la societat. Hi havia estudiosos, gent poderosa, persones religioses importants i altres. Aquesta expressió és igual a dir: la flor i la nata de la població.

Ja veieu, estimats veïns i veïnes.

Hi ha persones d' altres pobles
que són més ximples que la gent d' Almudèvar.

Així que ningú s' atreveix a dir:

a Almudèvar viuen les persones més ximples del món.

Perquè això és mentida!

La gent d' Almudèvar va aplaudir a en Pere.

Van estar molta estona aplaudint.

Uns segons després en Pere va demanar silenci i va continuar parlant.

Pere Saputo:

- Bé, ara us vaig a explicar el meu viatge.

Molts de vosaltres només coneixeu Almudèvar.

No us preocupeu, perquè el que veieu aquí
és el que podeu veure en tots aquells llocs.

He viatjat per Catalunya, València, Andalusia i Castella.

En tots aquells llocs he vist el mateix que hi ha aquí:

- Hi ha dia i nit.
El sol surt al matí, es pon a la tarda
i la lluna il·lumina la nit.

- Hi ha homes i dones.

Els homes es maten entre ells,

per les dones i pels diners.

Aquesta expressió és una exageració. Vol dir que els homes discuteixen molt entre ells i, a vegades, es barallen.

- Hi ha rics i pobres.
- **L' alcalde és el més ximple de tots i el cec el que guia el poble...**

En aquesta frase, en Pere critica a les persones que governen.

He vist molts rius, muntanyes, ciutats
i altres coses que, encara no estan a Almudèvar,
les podeu veure a prop...

En aquell moment, van interrompre a en Pere.

Gent d' Almudèvar:

- És veritat que en alguns llocs és hivern quan aquí és estiu?
O que és de nit allà, quan és de dia aquí?

Pere Saputo:

- Si. És veritat.
Aquells llocs existeixen, però no els he vist.
Cal caminar molt per arribar a aquells llocs
i jo només he viatjat per Espanya.

Gent d' Almudèvar:

- Llavors, els altres pobles d' Espanya són iguals que Almudèvar?

Pere Saputo:

- Si.

Com us he dit, la majoria de coses són iguals.

Encara que en algunes coses, som diferents.

Per exemple: els **costums**.

En alguns llocs la gent porta roba més llarga i en altres porten roba més curta.

Hi ha persones que utilitzen **sinagües**

i altres utilitzen **calçons**.

Altres que utilitzen gorra en lloc de barret.

He vist a persones esmorzar figues i passes, altres persones menjaven molles i sopes d'oli.

En altres llocs berenen gaspatxo, pa i formatge.

En totes aquestes coses, he vist diferències.

Gent d' Almudèvar:

- Digues-nos alguna cosa més d' aquells regnes i pobles!

Pere Saputo:

- Està bé.

Us diré el que opino dels regnes i pobles que he visitat.

Un **costum** és una activitat que fem de manera habitual.

La **sinàgua** és una faldilla de color blanc que s' utilitza com peça de roba interior. L' utilitzaven les dones.

Els **calçons** son uns pantalons que s' utilitzen com peça de roba interior. L' utilitzaven més els homes que las dones.

A Castella no tornaria.

Les persones d' allà sembla
que **acaben de sortir de l' ou**
i **encara no han obert els ulls.**

Pels pobles d' Andalusia sí que tornaria.

Hi ha coses molt interessants que veure.

Hi havia moltes padrines i **pinxos.**

Els pinxos eren més dones
que les padrines.

Catalunya em va agradar i també tornaria.

A Barcelona em quedaria a viure tres mesos.

Allà hi havia molts mariners i comerciants.

A València viuria un any sencer.

València és com un món petit:
una persona que ha viatjat per tot el món
ha vist el mateix que una persona
que ha viscut a València.

Allà vaig estar amb molts artistes i **gaiters.**

I a Saragossa, em quedaria a viure tota la vida!

Aquesta frase s' utilitza per a descriure a persones que no tenen molta experiència i estan començant una activitat nova. És semblant a dir que son persones poc madures.

Un **pinxo** és una persona violenta.

Aquesta frase vol dir que els pinxos eren menys forts que en Pere Saputo. És una frase masculista perquè utilitza la paraula dona como alguna cosa dolenta.

Aquesta frase significa que a la ciutat de València ens podem trobar moltes coses i persones de diferents cultures.

Un **gaiter** és una persona que toca la gaita.

En aquell moment, va començar a ploure una mica.

Pere Saputo:

- Vaja!

Està començant a ploure

i no podré acabar d' explicar el meu viatge.

Però, abans d' acabar, vull dir alguna cosa:

sempre que visito altres pobles i regnes,

parlo bé d' Almudèvar i d' Aragó.

Al meu cor hi ha dos grans amors

que m' han cuidat des de petit:

- La meva bona mare.

- I vosaltres,
veïns i veïnes d' Almudèvar!

La gent va començar a aplaudir y victorejar a en Pere.

Gent d' Almudèvar:

- Visca en Pere Saputo!

Visca el nostre fill i veí!

Visca Almudèvar!

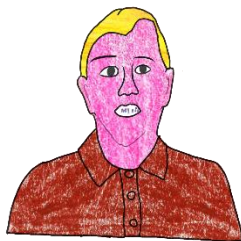
Seguia plovent.

La gent se'n van anar a les seves cases.

En Pere i la seva mare se 'n van anar a l' Ajuntament.

A l' Ajuntament estaven
les persones més importants del poble.
Estava el justícia, l' alcalde, Joan de l' Alt, el capellà
i diverses persones riques.
Havien preparat menjar i beguda
per a celebrar les aventures d' en Pere.

INFORMACIÓ D' EN JOSEP LLUÍS:

La universitat d' Osca tenia dos col·legis majors:

- El **Col·legi Imperial i Major de Santiago**, creat l' any 1543.
- El **Col·legi Reial i Major de Sant Vicenç**, creat l' any 1587.

Barbastre, Osca, Fraga, Montsó, Binèfar, Tamarit, Graus, Benavarri, Fons, Estadella, Sarinyena, Aierbe, Loarre i Bolea són noms de pobles de la província d' Osca que es troben a les comarques de **La Llitera, Somontà i Sobrarb.**